

פתיחה

שמחת תורה תשפ"ד

בשיעור זה ננסה להבין מדוע חשוב לזכור את אירועי שמחת תורה תשפ"ד. מתוך התבוננות באירועים אלו, נצא למסרים של אחדות ונוסיף טוב בעולם. נבין שיש דברים בחיינו האישיים שראוי לשכוח ולסלוח עליהם.

לפניכם תרגילים שמטרתם להוכיח שהזיכרון של האדם מוגבל:

בחרו תלמיד למשחק זיכרון.

כתבו על הלוח את רשימת המספרים הבאים: **9121518212427**. אפשרו לתלמיד להתבונן ברשימה במשך 30 שניות ומחקו את הלוח.

בקשו מהתלמיד לחזור על רשימת המספרים.

מעניין לדעת - האם התלמיד קלט שהרשימה בנויה מכפולות של 3?

תרגיל 1

הנחו את התלמידים להתבונן בפריטים במשך 30 שניות. בקשו מהם לרשום על דף את הפריטים שהם זוכרים.

מעניין לדעת - האם תלמידים זכרו טוב יותר את הפריטים הלא הגיוניים

שבתמונה?

תרגיל 2

שאלו את התלמידים:

מי זוכר היכן היה בשבת פרשת משפטים בשנה שעברה?
מי זוכר היכן היה בשמחת תורה בשנה שעברה?

מסקנה - אירועים חריגים נחרטים בזיכרון.

תרגיל 3

מקדם ומפתח
מיומנויות של
הכוונה עצמית:

- יוסות עצמי

- הנעה עצמית

- ציפוי רגשות והתמודדות

עם ארץ ומשבר.

וכן מיומנויות של
מודעות חברתית:

- ציפוי מצבים חברתיים

- הבנת האחר

- רגישות חברתית

- ניהול קונפליקטים.

- למה ברא ה' שכחה?

הרב אברהם אליהו קפלן כתב שיר ובו הוא תוהה איך ראוי לנהוג בזיכרונות כואבים:

"האם לשכח כל ושמח"

או לזכר הכל ובכות" – מה דעתכם?

- אילו אירועים של זיכרון ביהדות אתם מכירים?

(יארצייט-אזכרה, הילולה, מחיית זכר עמלק, פסח, פורים, צומות וכד')

- מהי מטרת הזיכרון?

- האם יש דברים משמחת תורה תשפ"ד שהייתם רוצים לשכוח?

- מה חשוב שנזכור?

- במה נתרום את חלקנו?

- במה נוכל להתחזק?

- מי קיבל על עצמו קבלה בשנה שעברה?

- מי הצליח להתמיד בה?

- מי מרגיש שהוא צריך להתחזק בה שוב?

- בהקשר של שכחה, נזכיר את מעלת הסליחה.

את האירועים הקשים יש לזכור כדי ללמוד מהם ולהתקדם.

אך יש אירועים שצריך לשכוח ולסלוח כדי להתאחד

ולהתקיים.

שוחחו עם התלמידים על מעלת המעביר על מידותיו ובקשו

מהם לחשוב על מקרה אישי שהם רוצים לנסות לשכוח

ולסלוח.

מקדם ומפתח
מיומנויות של
הכוונה עצמית:

- יוסות עצמי

- הנעה עצמית

- ציפוי רגשות והתמודדות

עם אחרים ומשבר.

וכן מיומנויות של
מודעות חברתית:

- ציפוי מציאות חברתית

- הבנת האחר

- רגישות חברתית

- ניהול קונפליקטים.

בקשו מהם להשלים את הצעדים מנטירה לסליחה.
במרכז ירשמו התלמידים על מה הם רוצים לסלוח.
דוגמה לביצוע מנטירה לסליחה:

מקדם ומכתח
מיומנויות של
הכוונה עצמית:

– יוסות עצמי

– הנעה עצמית

– ציפוי רגשות והתמודדות

עם אחרים ומשבר.

וכן מיומנויות של
מודעות חברתית:

– ציפוי מצבים חברתיים

– הבנת האחר

– רגשות חברתית

– ניהול קונפליקטים.

ראשית, יש צורך לנהוג במשנה זהירות ורגישות לגבי הזיכרונות שצפים.

נרחיב את הדיון: האם ראוי לשכוח את האירועים הקשים? האם אפשר להמשיך לחיות עם המראות ועם השמועות הקשות לאורך זמן? נסו להיזכר ברגשות ובמצב הנפשי שבו היינו נתונים בשנה שעברה. השוו אותם לרגשות ולתחושות שלנו בשנה זו. יש איזו רגיעה. (נגזר על המת שיישכח מן הלב. אין הכוונה שישכחו אותו, אלא בבחינת "וחמת המלך שכחה" – נרגעה.)

חשוב לדבר על משמעות הזיכרון, על הערך ועל התועלת שלו. מטרת הזיכרון היא לא עצבות. צריך להפיק לקחים, אפשר ללמוד מאנשים שנהגו בגבורה, חשוב לזכור את הנופלים ולצבור זכויות לעילוי נשמתם. כמובן, עלינו לדעת שכאשר הקב"ה קורא לנו בצורה כל כך חזקה הוא בוודאי רוצה לעורר אותנו. אסור לנו להתעלם מהקריאה. לא מספיק להתחזק באותו רגע של כאב, שאז ודאי הנפש מתרגשת ומתעלה. חשוב שתהיה המשכיות לקבלות שלנו. המטרה היא לא שנשקע בעצב אלא שנתעורר ונפעל.

ראש השנה גם הוא מכונה "יום הזיכרון". בראש השנה אנו משתחררים מהעולם המוגבל והצר, ממריאים לשחקים ונזכרים ומזכירים לעצמנו מאין באנו - מה עומד ביסוד מחשבת העולם, ולכן אנו הולכים - איזה עתיד עוד צפוי לנו. לכן מכונה החג "יום הזיכרון". קל מאוד לשכוח את כל הגובה והשאיפות כאשר שקועים בטרדות, בקשיים ובקטנוניות ההווה. ימי הזיכרון באים בכל שנה, מרעננים ומרוממים לנו את השאיפות ומזכירים לנו לאיזה עולם נפלא ועליון אנו שייכים. ממילא, הם מחזקים את גודל האחריות והדרישה להיות שותפים עם ריבונו של עולם בשכלול העולם עד העתיד המיוחל.

מומלץ לסיים את השיעור בקבלה טובה של מחילה - מחילה לחבר או מחילה לעצמי.

כדאי לשוחח על הצורך באחדות שתקרב את הגאולה.

מקדם ומפתח
מיומנויות של
הכוונה עצמית:

- יוסות עצמי

- הנעה עצמית

- ציפוי רגשות והתמודדות

עם ארץ ומשבר.

וכן מיומנויות של
מודעות חברתית:

- ציפוי מצבים חברתיים

- הכנת האחר

- רגישות חברתית

- ניהול קונפליקטים.

שמחת תורה: שרשרת חסדים

צוות כתיבה: יהודית יוסף | רויטל קושלבסקי
צוות פיתוח וחשיבה: אריאלה כהן | מיכל מזרחי | שרה מעודד
עיצוב: שרה מעודד

במערך זה ישנם חומרים שנלקחו מתוך ערכת "עוטפים בתקוה"
 שפותחה במחלקה לחינוך לחיים בחברה, באגף לחינוך יסודי